

Η γοητεία να είσαι μηχανικός τελεί υπό την προϋπόθεση να μπορείς να ασκείς το επάγγελμα σου

Του Γιάννη Αλαβάνου

Η γοητεία να είσαι μηχανικός, παραμένει αναλλοίωτη. Μηχανικός είναι μια επιλογή ζωής για δημιουργία, ανάλυση και σύνθεση, σχεδιασμό, παραγωγή, ποιότητα. Σημαίνει ανάληψη ευθύνης για ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινωνίας που γίνονται πιο σύνθετες και πιο απαιτητικές. Αυτά τα χαρακτηριστικά και η αίσθηση από την καθημερινή παρουσία των μηχανικών κάνουν αυτό το επάγγελμα μακράν το πιο ελκυστικό για τους νέους και τις οικογένειές τους. Ο χαρακτηριστικότερος δείκτης είναι αυτός των ελλήνων σπουδαστών στο εξωτερικό. Το 35% φοιτά σε πολυτεχνικές σχολές, με τη δεύτερη επιλογή να μην υπερβαίνει το 15%.

Αυτή η επιλογή δεν διαμορφώνεται από τις ελληνικές ταινίες της δεκαετίας του 60 με τους μηχανικούς ως πολύφερνους γαμπρούς. Ούτε επηρεάζεται από τις αγωνιστικές παραδόσεις με τις οποίες είναι συνυφασμένα τα Πολυτεχνεία. Δεν είναι σε άγνοια μιας πραγματικότητας που αναδεικνύει το ΤΕΕ. Οι επιστήμονες στην Ελλάδα δεν αξιοποιούνται. Η τελευταία έρευνα απασχόλησης των μηχανικών που διεξήγαγε το ΤΕΕ ανέδειξε σημαντικά προβλήματα, ιδιαίτερα για τους νέους μηχανικούς. Δυσκολία αξιοπρεπούς ένταξης στο Επάγγελμα, υπερβολικές ώρες εργασίας, παγωμένες αμοιβές και κοινωνικές παροχές, σκληρός και αθέμιτος ανταγωνισμός, ανεργία και υποαπασχόληση, γραφειοκρατία, αμφισβήτηση της επιστημονικής εγκυρότητας. **Δεν αρκεί να περιγράψουμε την κατάσταση, ούτε τα αίτιά της, αλλά να αγωνιζόμαστε για να την αλλάξουμε.** Ο αγώνας μας, χρόνια τώρα, συνδέεται με την αλλαγή του προτύπου ανάπτυξης της Χώρας, για αυτό και παρεμβαίνουμε συνεχώς στα θέματα ανάπτυξης και απασχόλησης. Λόγω της οικονομικής κρίσης, αυτό το αίτημα ανατροπής του μοντέλου ανάπτυξης και η ανάγκη στρατηγικού σχεδιασμού με εκπόνηση κλαδικών πολιτικών έχει γίνει πλέον ευρύτερα αποδεκτό.

Ο μηχανικός είναι ταυτόχρονα πολίτης, εργαζόμενος, επιστήμονας, μηχανικός. Οι παρεμβάσεις του ΤΕΕ δεν μπορεί να μην υπηρετούν **ταυτόχρονα** και τις τέσσερις ιδιότητες, δεν νοείται π.χ. παρέμβαση υπέρ των μηχανικών και κατά των επιστημόνων. Το ΤΕΕ δεν μπορεί να μην παρεμβαίνει σε θέματα που θίγουν τους μηχανικούς υπό την οποιαδήποτε ιδιότητά τους. Το εύρος των επιθυμητών συμμαχιών του ΤΕΕ προσδιορίζεται από αυτήν την οπτική.

Οι μηχανικοί ανήκουν σε όλες τις οικονομικές και κοινωνικές τάξεις. Όμως υπάρχουν χαρακτηριστικά που οδηγούν σήμερα τη συντριπτική τους πλειοψηφία να έχει σημαντικά κοινά συμφέροντα. Αυτά τα συμφέροντα αναδεικνύονται τα τελευταία χρόνια μέσα από τις δημοκρατικές – συμμετοχικές διαδικασίες του ΤΕΕ. Το ΤΕΕ καταλήγει σε αποφάσεις με μεγάλες πλειοψηφίες, ακόμη και σε δύσκολα πολιτικά θέματα. Εκφραζόμενο έτσι το κοινό συμφέρον της μεγάλης πλειοψηφίας των εργαζομένων μηχανικών, δεν υπάρχει περίπτωση να αντιστρατεύεται το καθολικό συμφέρον των εργαζομένων. Δεν υπάρχει περίπτωση να μην είναι ισχυρό, να μην υπηρετεί την ανάπτυξη και την πρόοδο.

Πρέπει να υπερασπισθούμε τις διαδικασίες στο ΤΕΕ, οι οποίες οδηγούν σε αυτά τα αποτελέσματα. Δεν είναι δύσκολο να περιέλθει το ΤΕΕ σε καταστάσεις εσωστρέφειας.

Η «διαταξική» σύνθεση των μελών του δεν οδήγησε τα τελευταία χρόνια το ΤΕΕ σε αποστασιοποίηση αλλά σε επιλογές. Ενάντια π.χ. στα ολιγοπώλια, ενάντια στις ελαστικές σχέσεις εργασίας. Για το ασφαλιστικό, το φορολογικό, τα κλειστά επαγγέλματα, την απασχόληση, τις μελέτες, τα έργα. **Η διακλαδική σύνθεση** δεν οδήγησε σε αδυναμία αποφάσεων. Τα τελευταία χρόνια οι προτάσεις για να αντιμετωπισθούν προβλήματα μεταξύ ειδικοτήτων ήσαν περισσότερες και πιο αποτελεσματικές από το σύνολο αυτών που υποβλήθηκαν τα προηγούμενα τριάντα χρόνια. Έχουν διατυπωθεί κανόνες που είναι βέβαιο ότι θα οδηγούν και στο μέλλον στην έγκαιρη επίλυση των σχετικών προβλημάτων. **Η διαπεριφερειακή σύνθεση** δεν οδήγησε σε αδράνεια. Αντίθετα είναι εντυπωσιακή η ταυτότητα θέσεων σε όλα τα κρίσιμα ζητήματα, με κορυφαίο παράδειγμα το ΕΣΠΑ και τα χωροταξικά πλαίσια, όπου ομόφωνα απορρίπτεται η συνέχιση μιας αποτυχημένης ανάπτυξης, στηριγμένης σε ένα κέντρο, αλλά και ομόφωνα κατατίθενται πολύ συγκεκριμένες προτάσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Καλλιεργήθηκαν οι σχέσεις του ΤΕΕ με τους άλλους φορείς, εργασιακούς, κλαδικούς των μηχανικών. Η θεσμική πρόβλεψη στο νόμο του ΤΕΕ για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και του τρόπου που ασκείται το επάγγελμα των μηχανικών, το διευρυμένο κύρος του, αξιοποιήθηκαν για να αναδειχθεί ο ρόλος αυτών των φορέων. Θέλουμε ισχυρούς τους συλλόγους και τις οργανώσεις, να μπορούν να σηκώσουν μεγάλο βάρος των συνδικαλιστικών αγώνων.

Το ΤΕΕ διεύρυνε τις συμμαχίες του στις διεθνείς οργανώσεις στο εξωτερικό. Σε κρίσιμα θέματα, παιδείας και απασχόλησης, η μοναξιά που χαρακτήριζε το ΤΕΕ στην υπεράσπιση ορθών θέσεων δεν υπάρχει πια. Εάν η «Μπολόνια» δεν ανθίζει σε αρκετά πολυτεχνικά ιδρύματα της Ευρώπης τώρα, στην Ελλάδα δεν έγινε ποτέ. **Η σύνοδος Πρυτάνεων Πολυτεχνείων και Κοσμητόρων Πολυτεχνικών Σχολών με το ΤΕΕ** έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτό. Διατυπώνει πολύ συγκεκριμένες προτάσεις διεξόδου από το τέλμα της τεχνικής παιδείας, το οποίο όπως φαίνεται πολύ επιμελώς η κάθε ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας διευρύνει.

Το ΤΕΕ κατάθεσε προτάσεις σε πολλά και σημαντικά θέματα. Στηρίζεται στην προσφορά χιλιάδων μελών του, επώνυμων ή μη, προσωπικοτήτων. Η πληρότητα και εγκυρότητα των θέσεων του είναι ευθέως ανάλογη αυτής της συμμετοχής, και στο σημείο που δεν έχει να κάνει με κλειστούς πυρήνες των οποίων συνδυαστικό κρίκο αποτελούν «στενές» σκοπιμότητες.

Βρισκόμαστε στο μέσο μιας πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης. Ενώ λύση είναι η αξιοποίηση των μηχανικών, η δημιουργία οικονομίας υψηλής προστιθέμενης αξίας, η εισαγωγή καινοτομιών και νέας τεχνολογίας, γινόμαστε μάρτυρες μιας επιταχυνόμενης απαξίωσης των επιστημόνων. Οι ίδιοι συκοφαντούνται ως σώμα, κεκτημένα καταργούνται, η κοινή περιουσία τους στοχοποιείται σε μια περίοδο όπου ο πολιτικός χρόνος συμπυκνώνεται επίσης σε πρωτοφανή επίπεδα. Χρειαζόμαστε ένα ΤΕΕ επιθετικό στην καρδιά των αναπτυξιακών και οικονομικών προβλημάτων. Με όσα προηγούμενα ανάφερα ισχυρίζομαι ότι τώρα υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να γίνει ένα ποιοτικό άλμα στη δράση

του ΤΕΕ. Και ισχυρίζομαι ως προσωπική αίσθηση ότι το ΤΕΕ μπορεί να παίξει έναν καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις από την ημέρα που πατά το πόδι του στην Ελλάδα το ΔΝΤ. Δεν υπάρχει άλλος φορέας που να μπορεί να συσπειρώσει τέτοιες δυνάμεις σε αριθμό και δυνατότητες.

Δεν υπηρετεί αυτήν τη λογική η θέση ότι το ΤΕΕ πρέπει να μετεξελιχθεί σε επιστημονικό όμιλο με προαιρετική την εγγραφή μελών σε αυτό. Μέσες άκρες το υπαινίχθηκε ο Υφυπουργός Παιδείας. Και συνέπεσε στη σκέψη με κάποιους από τους πάρα πολλούς που εναντιώνονται στην επιθετική πολιτική που κυριαρχεί στην ΕΕ για υποβάθμιση της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ακύρωση κάθε μέτρου που κατοχυρώνει την άσκηση του επαγγέλματος του διπλωματούχου μηχανικού. Το ΤΕΕ είναι προπύργιο για την κοινωνική κατοχύρωση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος του μηχανικού, ταυτίζεται με το υψηλό επίπεδο των σπουδών του, διεκδικεί να καθιερωθούν κανόνες και προδιαγραφές παντού.

Δεν υπηρετούν αυτήν τη λογική ούτε όσοι δείχνουν το ΤΕΕ ως υπεύθυνο για κάθε «λιμό, λοιμό και καταποντισμό». Για την αναγνώριση των κολεγίων όταν το ΤΕΕ έχει ηγηθεί του ενάντιου αγώνα. Για τη λειτουργία του ΤΣΜΕΔΕ, όταν το ΤΕΕ χρηματοδοτεί στα όρια των δυνατοτήτων του έναν υπηρεσιακό μηχανισμό που ασφυκτιά υπό τους περιορισμούς του Υπουργείου. Για τη μείωση των έργων και των μελετών, τη σπατάλη και ταυτόχρονα την ανικανότητα απορρόφησης πόρων, για την απαξίωση των δημόσιων τεχνικών υπηρεσιών, όταν το ΤΕΕ αναδεικνύει τις αιτίες και καταθέτει συνεχώς προτάσεις. Το κάνουν αυτό οι απόντες από τη δράση του ΤΕΕ, ενώ έχουν εκλεγεί για να είναι παρόντες. Είναι αυτοί που «τάχθηκαν» υπέρ της τακτοποίησης των αυθαιρέτων κτισμάτων –χωρίς μάλιστα καμιά προϋπόθεση, δεν πίστεψαν ότι το ΤΕΕ μπορεί να διασφαλίσει το σύστημα αμοιβών των μηχανικών, που αμφισβήτησαν την αύξηση των συντάξεων κατά 40% και τη δημιουργία του ειδικού προνοιακού κλάδου στο ΤΣΜΕΔΕ. Δεν βλέπουν ότι η αναγνώριση του διπλώματος του μηχανικού ως ισότιμο με master είναι μια πραγματικότητα για τις Πολυτεχνικές σχολές, ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα δεν έχουν συληθεί, παρά την πληθώρα των επιθέσεων. Πληθώρα και τα παραδείγματα που μπορεί κάποιος να επικαλεσθεί. Ο πραγματικός κίνδυνος από μια τέτοια κριτική είναι ότι κρύβονται τελικά τα πραγματικά προβλήματα, οι πηγές τους, ποιος ευθύνεται και γιατί, ο αναδυόμενος εντέλει ρόλος των αγορών και οι εγγενείς αδυναμίες του οικονομικού μας συστήματος, το σύμφωνο σταθερότητας, ο αποπροσανατολισμός των ίδιων των μηχανικών.

Οι νέοι συνάδελφοι κατανοούν το πλέγμα προστασίας στην άσκηση του επαγγέλματος που οφείλεται στις παρεμβάσεις μιας 85ετίας του ΤΕΕ, όταν αυτό αλλάζει. Στο θέμα των φορολογικών ρυθμίσεων θα το νοιώσουν με οδυνηρό τρόπο. Εκτιμώ ότι θα αποκατασταθεί στο μέλλον. Οι αποφάσεις λήφθηκαν κάτω από μια ισοπεδωτική πολιτική σε συνθήκες πανικού, όταν το δίκαιο, και το φορολογικό, πρέπει να εξελίσσεται στις λεπτομέρειες του. Δεν θα έχουν την ίδια πιθανότητα να αποκατασταθούν δραματικές ρυθμίσεις που αφορούν το ασφαλιστικό ή την άσκηση του επαγγέλματος. Χρειάζεται να υπάρξουν αντιστάσεις. Έχουν δύο επιλογές: να απέχουν ή να συμμετέχουν στις διαδικασίες του ΤΕΕ. Η απάντηση έχει να κάνει ευθέως με το επίπεδο και τις συνθήκες εργασίας τους.

Δεν μπορεί να είμαστε μόνο παρατηρητές - σχολιαστές.